

De winterse start van een roofvogelinventarisatie

Wiebe Witteveen

In 1999 wil ik de Groote Heide vlakbij Geldrop op roofvogels onderzoeken. Samen met Piet Verhappen, lid van de VWG de Kempen, heb ik dit gebied ook al in 1997 bekeken. Om een goede start te maken, ben ik op 2 november 1998 begonnen het gebied in gedeelten af te lopen op eventuele nieuwe nesten. Die heb ik op kaart ingetekend. In totaal ben ik tot nu toe (half januari 1999) tien morgens en middagen op pad geweest. Tijdens elk bezoek aan het gebied heb ik meteen gelet op verdachte zaken. Niets aangetroffen, behalve illegaal motorcrossen en vuilstort van asbestpijpen! Het viel dit jaar wel op dat de jagers minder actief waren dan in 1997. Ook is er veel gekapt en gedund in het bos. Dat zag ik op 12 november 1998 voor het eerst, toen de Amerikaanse vogelkers -ofwel bospest- onder handen werd genomen door jongens met een werkstraf. De tweede keer viel op 20 november langs de A2 bij het Diepmeerven; daar stond een wagen met een Belgisch kenteken bij. Eind december werd er voor de derde keer gekapt, ditmaal weer een andere firma die bezig was tussen het Diepmeerven en het Heezerven. En ten slotte waren ze op 12 januari bezig met een timberjack, die in twee minuten een dikke boom omzaagde, schilde en verzaagde. Gelukkig allemaal buiten het broedseizoen, zoals het hoort.

Van elk bezoek aan het gebied heb ik een rapportje gemaakt. Het viel op dat de Torenvalken, net als twee jaar geleden, zo rond half december hun territorium hadden verlaten. In 1997 waren er drie Blauwe Kiekendieven rond de van Tuylshoeve; twee maal een mannetje, eenmaal een vrouwtje. Ik heb ze toen zelfs gefilmd omdat ze helemaal niet schuw waren. Dit jaar heb ik ze nog niet gezien. Wat de Buizerds betreft zie ik geregeld dezelfde vogels op dezelfde plekken zitten; ik let daarbij op kleur en tekening (zo leer je ze goed uit elkaar te houden). Ik heb genoten van de prachtige overwinterende exemplaren. Wat zijn ze mooi met hun bonte en bijna witte verenkleed. Ze liepen vaak al foeragerend over de wei. Bij de afslag Liende vond ik een juveniele Buizerd als verkeersslachtoffer (formulier ingezonden). De Haviken gedroegen zich precies als in de roofvogelhandleiding. Je komt ze in deze periode wat meer in het open gebied tegen, in de houtwallen tussen de weilanden. Een enkele keer hoor je ze. In sommige territoria vond ik weinig prooiresten, in andere wat meer. Uiteraard heb ik die onder de bladeren gestopt: wat niet weet, wat niet deert.

In deze periode heb ik drie verschillende Klapeksters aangetroffen: één bij het Klein Huisven, één bij het Heezerven (Leende) en één bij Valkenhorst. De vogel van het Heezerven zat in een eikje van vijf meter hoog te eten; het had die nacht gevoren en de rijp zat nog aan de takken. Ik ben erbij geklommen en heb een foto genomen van de half opgegeten muis. Voor de goede samenwerking heb ik dit resultaat doorgebeld naar Mary de Bijl, medewerker van het Brabants Landschap, en ook doorgegeven aan SOVON (kreeg bedankbriefje).

Om nog even op de Haviken terug te komen. Ik heb een terugmelding gekregen van een jong mannetje, dat 138 dagen oud is geworden en op 18 km van het nest bij Neerpeld in België is teruggevonden. Zelf vond ik een zieke jonge Havik bij Valkenhorst. Deze heb ik naar het asiel van T. de Smit in Someren gebracht, maar de vogel is alsnog gestorven.

Buizerd azend op Konijn (Tekening: Ronald de Zeeuw).

Op 5 januari 1999 ben ik 's middags naar Valkenhorst geweest om te proberen foto's te maken van prooiresten van de Klapekster, maar hij was er niet. Achter bij het Brilven hoorde ik plotseling gekekker van een Havik, en direct daarop ook een Buizerd. Nadat ik me had georiënteerd, liep ik 300 meter naar de plaats waar het geluid vandaan was gekomen. De Havik was al weg, maar al gauw zag ik een prooi liggen, een vers Konijn. Toen ik een foto wilde maken, vloog er op nog geen 20 meter een grote donkere Buizerd weg, vermoedelijk een vrouwtje, al blijft dat moeilijk. (*Redactie*: een karakteristiek geval, waarbij een Buizerd de prooi van een Havik probeert af te troggelen). En meteen toen ik de foto had gemaakt, vluchtte er vlak bij mij vandaan ook nog een Haas weg. Teruggekeerd naar de heide voor de Klapekster werd mijn aandacht getrokken door een vogel die op één meter hoogte boven de hei aan het jagen was: het was een vrouwtje Blauwe Kiekendief. Een prachtige vogel met haar witte stuit. En of het die middag niet op kon, zag ik even later de Klapekster zitten. Ze vallen wel op, in de top van een vliegden! Hij vloog van top naar top en stond even te bidden. Ik wist niet dat ze dat deden. Zo zie je maar, ook de winter is interessant om te vogelen. Ik heb in de afgelopen paar jaar al veel gezien en veel geleerd.

Adres: Regentessenlaan 18, 5615 RD Eindhoven.